DE VERDEDIGING VAN CURAÇAO BEZONGEN

DOOR

C. P. AMELUNXEN

Men gevoelde zich in Curaçao opgelucht, toen op 3 September 1800 de vijf Fransche oorlogsschepen vertrokken waren. Zeer onvoorzichtig had Lauffer deze aanzienlijke scheepsmacht binnengelaten en gedurende ruim een maand had men er veel last van beleefd. De opperbevelhebber Bresseau had met de Fransche generaals Pelardy en Jeannet een zitting van den Raad bijgewoond, waar een voorstel der Franschen om Curaçao met hun troepenmacht te bezetten, behandeld werd. Later kreeg 's Lands bestuur zelfs de voorwaarden tot overgave toegezonden. Noch op het een, noch op het ander ging men in. — Maar nu waren ze dan weg, gelukkig. Helaas, het was niet voor langen tijd, want 's avonds reeds kwamen de schepen in de baai van Sint-Michiel ten anker, en op 5 September was het fort aan de baai aldaar met Fransche troepen bezet, die er ondanks de sommatie van Lauffer genesteld bleven. Dra stroopte men de omgeving af en onze directeur, voor een aanval op de stad beducht, deed de Roode Weg met 350 man bezetten.

Algemeen was men verontwaardigd over de trouweloosheid der Franschen, en menig inwoner maakte zich op om pal te staan voor de verdediging van de vaderlandsche grond. Dat men dit voornemen niet onder stoelen of banken stak, daarvan leggen de heldhaftige woorden, door velen gesproken, getuigenis af, tenminste als de berichtgeving juist is wat, naar wij weten, vaak niet het geval is.

Maar o, de verdediging liep uit op een overhaaste terugtocht der onzen, op een vlucht door middel van pontjes van de Overzijde naar de stad, waar het fort betrekkelijke veiligheid verleende. Echter, men had de uitwerking van het vijandelijk geschut te doorstaan en werd hoe langer hoe meer benauwd — tot de ware vijand uitkomst bracht. De Engelschman Watkins werd met zijn schepen binnen gelaten, en aan deze gaf Curaçao

zich over. Kan het komieker toegaan? Een bondgenootschap sluiten met de vijand, de Engelschen, en slag leveren tegen de Franschen, die in bondgenootschap met Nederland waren?

Een oolijke guit heeft zeer kort daarna in een satirisch gedicht het geval beschreven. Wie is deze spotvogel, die onder de schuilnaam schreef van een groot man en onder de zinspreuk: „Mundus vult decipi?” Moge zijn naam ons onbekend zijn, allicht heeft zijn zang de tijdgenooten eenige vermakelijke oogenblikken bezorgd. Laten wij na meer dan honderd jaren eveneens een wijle genieten van het gedicht, dat bij velen in zoo groote eere stond, dat het tot op onze tijd herhaaldelijk is overgeschreven.

DE NAAMLOSIANA

VERDEDIGING VAN CURACAO TEGEN DE FRANSCHEN IN 1800

Welaan het lust mij nu den heldenmoed te zingen
Van Lauffer, Hagenberg, De Gorter en Perret,
Toen ons de Fransche macht eens deerlijk kwam bespringen
En stad en forten hield belegerd of bezet.

Want nauw'lijks was van Blauw de tijding aangekomen,
Dat Jeannet had berend de baai van Sint-Michiel,
Of ons heldhaftig volk was niet meer in te toomen
Men schreeuwde: „Sla ze dood! Ruk uit nu, bij mijn ziel”!

De krijgsraad keurde goed om d'Overzij te dekken.
't Besluit was, dat men moest met burger en soldaat,
Met vuur- en steekgeweer den vijand tegentrekken,
En schieten hem maar dood in 't midden van de straat.

Toen deed Perret het woord: „Gij kunt verzekerd wezen,
Mijn waarde medebroers, die hier den krijgsraad spant,
Dat ik dezelfde ben, die 'k altijd was vóór dezen,
Ja, dat het oorlogsvuur door al mijn ad'ren brandt”.

'k Zal met mijn sterke vuist den trotschen vijand dwingen
Te bidden om genâ, des 't vluchten is belet.
'k Zal met stoutmoedigheid in zijn geled'ren dringen
En fnuiken zijn geweld met zwaard en bajonet.”

„En ik”, riep Hagenberg, „ik zal mijn daden toonen.
Ik ben een oud soldaat, heb lang de kunst verstaan.
Zoo 't land mijn dapperheid na 't vechten wil beloonen
Met 't halve traktement, dan ben ik wel voldaan”.

„Voor mij”, sprak Gravenhorst, „ik wil mij niet beroemen
Maar 'k zeg 't onbeschroomd, ik vecht mij liever dood
Voordat ik wijk terug; mijn naam zal men nog noemen
Bij 't jongste nageslacht; ik eet voor niets geen brood”.

Toen sprong De Gorter op, het vuur straalde uit zijn oogen.
„Sta mannen, weest getuige van mijn moed.
De vijand vlucht zoodra mijn zwaard wordt uitgetogen
Mijn sabel heeft al lang gedorst naar menschenbloed”.

In 't eind rees Lauffer op van daar hij was gezeten.
En sprak: „Ik ben voldaan, maakt U op morgen klaar,
Ik zie met blijdschap hoe gij allen zijt gebeten
Op 't Fransche roofgespuis, dus vrees ik geen gevaar.”

De blijde dag kwam aan, de burgers en soldaten
Verschenen in 't geweer, men trok naar d'Overzij
Elk was vol ongeduld, 't kanon stond op de straten
En 't krijgsvolk trok vooraf in een driedubb'le rij.

De dapp're Gravenhorst zou d'achterhoede sluiten.
Wie heeft niet op 't aspect van zijn verwoed gezicht!
Maar hield zich stil toen 't volk gewapend trok naar buiten.
Het gaan viel hem te zwaar, doch 't praten viel hem licht.

Men zou de Roode Weg met musketiers bezetten
En trekken met de rest den vijand tegemoet.
Om hem den toegang langs het kerkhof te beletten
En breken in zijn front en storten zoo zijn bloed.

Beef Pelardy! Daar komt De Gorter avanceeren.
Hij rukt het staal van 't leer, op menschenbloed verhit
En zal met groot geweld uw centrum attaqueeren.
Zijn kracht is doodelijk en gaat van lid tot lid.

De Gorter nadert reeds, hij stapt met heldenschreden
„Soldaten!” roept hij „fluks, formeert een bataljon,
Schiet al die roovers dood, ik heb U nooit gebeden,
Toont dan uw dapperheid bij 't branden van 't kanon”.

Thans rukt het volk vast aan, nu zal de strijd beginnen.
't Is twijfelachtig nog wie 't slagveld houden zal.
Ons krijgsvolk staat gereed te sterven of te winnen.
Het vreest geen doodsgevaar, maar ach, wat ongeval

Wat droevig' ommekeer, wie had zulks kunnen denken?
De Gorter zwijmt van schrik, de Franschen komen aan.
Hij heeft zijn broek bevuild en doet zijn manschap zwenken.
„Loopt”, roept hij, „retireert of 't is met ons gedaan.

Loopt, smijt uw wapens weg, redt toch uw dierbaar leven,
De Franschen rukken aan, waar berg ik mij van schrik?
Ach, was ik bij mijn vrouw maar stil in huis gebleven,
Dan was ik veilig in dit hachlijk oogenblik.”

Op dit gebiedend woord begon elk aan te rekken.
Loopt, mannen, loopt, loopt, loopt! Waar zijn uw beenen thans?
De Franschen zijn te sterk, het is voorwaar geen gekken,
Het leven is te zoet, gevaarlijk is de kans.

Nu kwam Perret om aan De Gorter voor te dragen,
Het plan waar Lauffer hem mee afgezonden had;
Doch toen hij hoorde, dat de vijand op kwam dagen
Liep hij weer bevend als een windhond naar de stad.

Intusschen dat men hier zoo dapper was aan 't vluchten
Stond Lauffer bij de kerk aan d'Overzij en riep:
„Wel mannen, wat is dat? Wat is er kwaad te duchten?”
Maar niemand hoorde hem, wijl elk naar 't water liep.

Men sprong de pontjes in om zoo naar 't fort te wijken.
De burger en soldaat drong nu verward dooreen.
Men riep: „De Roode Weg ligt vol van doode lijken!”
Maar schoon 't een leugen waar, de schrik was algemeen.

D' ontstelt'nis bijster groot, mijn pen kan 't niet beschrijven
Hoe 't hart der vluchtend' als gekrompen was tot niet.
Ja Lauffer zelf wist nauw waar hij van schrik zou blijven
En stortt' in 't water neer uit wanhoop en verdriet.

En toen men hem met moeite in 't pontje had gekregen,
Van boven tot benêen doornat met slijk bemorst,
En 't volk elkaar vertrad en voortdrong allerwegen,
Riep hij nog zuchtend uit: „Waar blijft nu Gravenhorst.”

Toen eindelijk 't moedig volk weer was in 't fort gezonden,
Beschoot men d'Overzij met grof en zwaar kanon.
Men schoot met kogels op de huizen die daar stonden,
Men schoot van d'opgang tot den ondergang der zon.

En toen men zag dat al dat schieten niet kon baten,
En dat de Fransche macht aan d'Overzij bleef staan,
Dacht Lauffer; „Nu is 't tijd de Britten in te laten,
We zenden Spencer wijl die 't Engelsch kan verstaan.”

Die maakte straks accoord met Watkins en zijn honden.
Men schonk hem stad en land met list en overleg.
't Werd door den grooten Raad in alles goed gevonden.
De honden kwamen in, de Franschen gingen weg.

Soestdijk 18 October 1934.